

10.9.2025

Tiedonantovelvolliset, luovutettavat tiedot ja luovutuskäytännöt

Tiedonantovelvolliset

Terveydenhuollon rekisterinpitäjät

Tässä päätöksessä terveydenhuollon rekisterinpitäjät on jaettu kolmeen ryhmään seuraavasti:

- A. Terveydenhuoltoa järjestävät viranomaiset (julkinen sektori)
- B. Lääkäripalveluja tarjoavat yksityiset palvelunantajat
- C. Muita terveyspalveluita tarjoavat yksityiset palvelunantajat.

Velvollisuus terveydenhuollon Hilmo-tietojen toimittamiseen on terveydenhuoltoa järjestävillä viranomaisilla (ryhmä A) sekä niillä yksityisillä palvelunantajilla, jotka tarjoavat lääkäripalveluja (ryhmä B). Näillä ryhmillä tiedonantovelvollisuuden piiriin kuuluvat lääkäripalveluista kerättävien tietojen lisäksi myös näiden palvelunantajien muista terveydenhuollon palveluista (esimerkiksi hammaslääkäripalvelut ja muu suun terveydenhuolto, työterveyshuolto tai fysioterapia) kerättävät tiedot.

Ne muita terveyspalveluita tarjoavat yksityiset palvelunantajat, jotka eivät tarjoa lääkäripalveluja (ryhmä C), luovuttavat Hilmo-tiedot, mikäli tietojen toimittaminen ei aiheuta heille kohtuutonta taloudellista tai teknistä rasitetta. Jos ryhmään C kuuluva yksityinen palveluntuottaja kuitenkin tuottaa palveluja ryhmään A tai B kuuluvan palvelunantajan palvelusetelillä, ostopalveluna, ulkoistuksena tai muutoin siten, että kyse on ryhmään A tai B kuuluvan rekisterinpitäjän potilastiedoista, tiedot on toimitettava. Lisätietoja alla kohdassa Luovutuskäytännöt.

Mahdollisimman kattava kokonaiskuva terveyspalvelujen käytöstä Suomessa tarvitaan, kun Hilmo-tietoja käytetään muun muassa päätöksenteon tietopohjana. Jos Hilmo-tiedonkeruuseen liittyminen kuitenkin edellyttäisi C-ryhmään kuuluvalta palvelunantajalta sen toiminnan laajuuteen nähden kohtuuttomia tietojärjestelmämuutoksia tai aiheuttaisi muita kohtuuttomia kustannuksia, sen omien potilastietojen luovuttamista ei vielä edellytetä. Palvelunantaja arvioi tilanteensa itse.

Yksityinen terveydenhuolto ja hoitopääsyn seuranta

Yksityinen terveydenhuolto (ryhmä B) ei ole velvollinen lähettämään hoitopääsyn seurannan tietoja, mutta tietojen lähettäminen on toivottavaa.

- perusterveydenhuollon hoitopääsyn seuranta: yhteydenotto, hoidon tarpeen arviointi, ajanvaraus
- erikoissairaanhoidon hoitopääsyn seuranta: koko erikoissairaanhoidon hoitopääsyn tietosisältö, esim. saapuvaa lähetettä ja jonottamista koskevat tiedot.

Silloin kun ryhmään B kuuluva yksityinen palvelunantaja tuottaa palveluja julkisen toimijan palvelusetelillä, ostopalveluna, ulkoistuksena tai muutoin julkisiin palveluihin

10.9.2025

rinnastettavina, ja kyse on siten ryhmään A kuuluvan rekisterinpitäjän potilastiedoista, myös hoitoonpääsyn seurannan tiedot on toimitettava.

Luovutettavat tiedot

Luovutettavat tiedot kuvataan yksityiskohtaisesti noin 1–2 vuoden välein ilmestyvässä Hilmo-oppaassa. Päätöksenantohetkellä voimassa oleva opas on ”Hoitoilmoitusopas terveydenhuollolle ja kotihoidolle 2025” (<https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-408-478-9>).

Hoitoilmoitusrekistereihin tallennettavat tiedot kootaan sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksikköjen tietojärjestelmistä henkilötunnisteellisiksi hoitoilmoituksiksi. Ne sisältävät seuraavia tietoja:

- Aineiston tiedot (mm. yhteyshenkilön yhteystiedot, potilastietojärjestelmän tiedot ja aineistolaji eli sosiaali- ja terveydenhuollon sektori tai palveluala)
- Asiakkaan/potilaan perustiedot (mm. henkilötunnus, sukupuoli, postinumero, työterveyshuollossa asiakkaan ammatti)
- Tapahtuman tiedot (mm. ilmoituslaji eli hoitojakson vaihe, seurantatietueen tunnus, palveluntuottajan tiedot, työterveyshuollossa asiakkaan työpaikan tiedot, valinnan vapautta koskevat tiedot, ostopalvelun ja palvelusetelin tiedot)
- Yhteydenoton ajankohta perusterveydenhuollossa (*vain hoitoonpääsyn seuranta*)
- Lähetteen tiedot (mm. lähettäjäorganisaation tiedot, saapumis- ja käsittelypäivä, erikoissairaanhoidon erikoisala; *vain erikoissairaanhoidon hoitoonpääsyn seuranta*)
- Hoidon tarpeen arviointi perusterveydenhuollossa (mm. ajankohta, ammattihenkilön rekisteröintitunnus ja ammatti, yhteystapa, arvioinnin tulos; *vain perusterveydenhuollon hoitoonpääsyn seuranta*)
- Ajanvarauksen tai hoitojonoon asettamisen tiedot (mm. ajankohta, ammattihenkilön rekisteröintitunnus ja ammatti, palvelumuoto, yhteystapa, hoitojonoon asettamispäivä ja jonottamisen syy sekä erikoissairaanhoidossa jonottamisen erikoisala, tulodiagnoosi, suunniteltu toimenpide; *vain hoitoonpääsyn seuranta*)
- Käynnin tai hoitojakson toteutuminen (mm. kontaktin perustiedot kuten ajankohta, kiireellisyys, yhteystapa, ammattihenkilön rekisteröintitunnus ja ammatti, hoidon erikoisala sekä palvelumuoto)
- Diagnoosit ja käyntisytyt (mm. diagnoosi tai käyntisyys sekä niihin liittyviä lisätietoja kuten pysyvyys, varmuusaste, ulkoinen syy, tapaturmatyyppi ja ajankohta, harvinaissairauden Orpha-koodi, työterveyshuollossa työhön liittyvyys ja vaikutus työkykyyn)
- Toimenpiteet (mm. milloin ja mikä toimenpide on tehty, suun terveydenhuollon toimenpidetiedot)
- Haittavaikutukset (mm. haittavaikutuksen syy, seuraus ja siitä aiheutunut toimenpide)
- NordDRG (Diagnosis Related Group)
- Työkyvyttömyys (mm. syy(t) ja ajankohta)
- Pitkäaikaishoitopäätös (kyllä/ei)
- Riskipisteet (EuroSCORE 2)
- Lomapäivien lukumäärä
- Lääkitystiedot (mm. lääkkeen tiedot ja määräämispäivä)
- Rokotustiedot (mm. rokotteen tiedot ja antopäivä, rokotustapa, pistoskohta)
- Fysiologiset mittaukset (mm. pituus, paino, masennusseula, verenpaine, vyötärön ympärys)
- Terveysteen liittyvät tekijät (mm. suun terveydenhuollon indeksit ja mittaukset, tiedot tupakoinnista ja päihteiden käytöstä, Lene-kokonaisarvion koodi ja tulos, raskaana olevan laskettu aika ja pariteetti)

10.9.2025

- Jatkohoitokoodi
- Kuolinaika
- Kustannukset
- Lähtevät lähetteet (mm. päivämäärä, lähettäjän ammatti, vastaanottajan erikoisala)
- Psykiatristen erikoisalojen lisätiedot (mm. tulotapa, tahdosta riippumaton hoito, lääkehoito, pakkotoimet, GAS)
- Palvelutapahtuman peruuntumisen tiedot (mm. ajankohta, syy)

Hilmo-oppaassa on kuvattu yksityiskohtaisesti, mitä tietoja terveydenhuollon eri sektoreilta tai palvelualoilta eri tilanteissa kerätään ja mitkä tiedot ovat pakollisia tai ehdollisesti pakollisia.

Luovutuskäytännöt

Tietojen siirto hoitoilmoitusjärjestelmään kuvataan yksityiskohtaisesti viimeisimmässä voimassa olevassa Hilmo-oppaassa. Päätöksenantohetkellä voimassa oleva opas on ”Hoitoilmoitusopas terveydenhuollolle ja kotihoidolle 2025” (<https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-408-478-9>).

Kaikissa tietojen toimituksissa on siirryttävä käyttämään THL Tiedontoimituspalvelua tai hyvinvointialueiden tietokantareplikointia viimeistään 1.1.2028. Siirtymäaika koskee kaikkia niitä terveydenhuollon palveluita tuottavia organisaatioita, jotka jo toimittavat THL:lle Hilmo-tietoja.

Jos palveluntuottaja toimittaa tietoja päätöksen voimaantulohetkellä Lomakepalvelun kautta tai Avohilmon tiedostomuodossa, näitä järjestelmiä saa käyttää enintään 31.12.2027 asti. Mikäli palveluntuottaja alkaa toimittaa tietoja vasta tämän päätöksen voimaantullessa, tiedot tulee toimittaa alusta asti THL Tiedontoimituspalvelun kautta.

Ostopalvelun tilaajan tai palvelusetelin antajan on huolehdittava, että palveluntuottaja lähettää ostopalveluna tai palvelusetelillä hankittujen palvelujen tiedot, mukaan lukien tilaajan toimintayksikön tiedon. Jos kuitenkin palvelusetelin antaja tai ostopalvelun tilaaja lähettää tiedot, on varmistettava, että samoja tietoja ei lähetetä Hilmoon kahdesti.

Hilmo-tiedot lähetetään THL:ään päivittäin. Tietoja voi kuitenkin lähettää tätä harvemmin ympäri vuoden, jos tämä on palveluntuottajan toiminnan luonteen vuoksi tai muista syistä perusteltua. Tällöin yksittäistä kalenterivuotta koskevat Hilmo-tiedot pitää lähettää seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä (28.2.). Myös mahdolliset korjaukset ja täydennykset jo lähetettyihin Hilmo-tietoihin pitää tehdä 28.2. mennessä.